

Nr 25.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion angående viss ändring av 52 § 2 mom. kommunalskattelagen m. m.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 103, av herr *Birke* har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i 52 § 2 mom. kommunalskattelagen och 11 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt utbyta orden »som under beskattningsåret levit åtskilda» mot orden »som under större delen av beskattningsåret icke haft gemensamt hushåll».

Beträffande motiveringen för det i motionen framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 52 § 2 mom. kommunalskattelagen och 11 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt skola äkta makar, som under beskattningsåret levit åtskilda, i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomstskatt anses såsom av varandra oberoende skattskyldiga.

Syftet med den ifrågavarande motionen är, att i nämnda stadganden orden, »som under beskattningsåret levit åtskilda» såsom varande otydliga till sin innebörd skola utbytas mot ett klarare formulerat uttryckssätt.

I motionen har framhållits, att de nämnda stadgandenas innebörd måste anses vara att, när äkta makar faktiskt levat åtskilda under beskattningsåret, de skulle taxeras var för sig. Åtskilliga beskattningsnämnder tillämpade emellertid en snävare tolkning av dessa stadganden, i det att såsom förutsättning för att äkta makar skulle taxeras var för sig krävdes, att dom om hemskillnad föreläge. Att denna tolkning vore felaktig framginge av 1921 års kommunalskattekommittés år 1924 avgivna betänkande, vari uttalats att förutsättningen för den gemensamma beskattningen av äkta makar vore det gemensamma hushållet. För att förebygga att stadgandena i fortsättningen bleve oriktigt tolkade borde desamma förtydligas på så sätt, att såsom förutsättning för taxering av äkta makar var för sig skulle gälla att de icke haft gemensamt hushåll under större delen av beskattningsåret.

Utskottet. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen skola enligt gällande bestämmelser rörande äkta makars beskattning makar, som under beskattningsåret levt åtskilda, i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt och till statlig inkomstskatt anses såsom av varandra oberoende skattskyldiga. I den föreliggande motionen har yrkats sådan ändring av dessa bestämmelser, att förekomsten av gemensamt hushåll under större delen av beskattningsåret skall vara avgörande för frågan, huruvida makar böra taxeras gemensamt eller ej.

Med anledning av det i motionen framställda yrkandet får utskottet erinra om att uttrycket »levt åtskilda» beträffande äkta makar korresponderar emot uttrycket »levt tillsammans», vilket sistnämnda uttryck förekommer på flera ställen i skatteförfattningarna. Såsom liktydigt med uttrycket »levt åtskilda» användes även formuleringen »icke levt tillsammans». Det torde vid sådant förhållande vara uppenbart, att en författningsändring med det av motionären angivna syftet icke kan ske på det sätt, som i motionen föreslagits.

Utskottet vill emellertid vitsorda, att uttrycket »levt åtskilda» är oklart till sin innebörd och lätt kan giva anledning till olika tolkningar. Frågan gäller, huruvida avgörande skall vara enbart den omständigheten, att makar faktiskt vistats på olika håll under större delen av beskattningsåret, exempelvis på grund därav att makarna haft arbete å skilda orter, eller om därutöver bör krävas något ytterligare, varvid närmast kommer i fråga det förhållandet att makarna efter hemskillnadsdom eller eljest på grund av söndring i äktenskapet varit bosatta på olika ställen. Vid den undersökning rörande praxis på förevarande område, som utskottet låtit verkställa, har påträffats åtminstone ett fall, där kammarrätten ansett en av makars arbetsförhållanden föranledd bosättning på skilda orter vara tillfyllest för att makarna skolat taxeras var för sig. Utskottet har däremot icke kunnat finna någon säker vägledning angående regeringsrättens ståndpunkt till detta spörsmål. Uppenbarligen anses för rätt till avdrag för underhållsbidrag, som utgivits till make, böra krävas, att dom å hemskillnad föreligger eller eljest att särskilda omständigheter äro för handen. Om samma krav böra uppställas, då det gäller fråga huruvida makar skola taxeras var för sig, synes dock ovisst. De nu förefintliga prejudikaten från regeringsrätten på detta område synas icke giva stöd för några mera bestämda slutsatser i detta hänseende.

I detta sammanhang får utskottet vidare erinra om att den i motionen behandlade frågan äger nära samband med den utredning, som för närvarande pågår inom sambeskattnings-sakkunniga. Enligt direktiven för dessa sakkunniga skall nämligen i första hand till förnyad prövning upptagas frågan, huruvida den nuvarande sambeskattningen av äkta makar bör avskaffas och ersättas med ett system, enligt vilket äkta makar böra beskattas såsom av varandra oberoende skattskyldiga. Därest de sakkunniga skulle finna, att sambeskattningen av äkta makar bör bibehållas, torde man kunna utgå ifrån att de sakkunniga jämväl söka åstadkomma en närmare

precisering av de fall, där sambeskattning av äkta makar icke bör äga rum. Vid sådant förhållande finner utskottet ej skäl vare sig att tillstyrka bifall till den föreliggande motionen eller att i anledning av densamma förorda skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning i ämnet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 103 av herr Birke angående viss ändring av 52 § 2 mom. kommunalskattelagen m. m. icke måtte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 mars 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Wahlmark, Sjödahl, Ekman, Velander, Heüman, Wehtje, Franzon, Näsgård, Widner och Petrén samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Hagberg i Malmö, Björklund, Orgård, Falk, Olson i Göteborg, Sundström, Andersson i Dunker, Swedberg och Larsson i Luttra.
